

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.: **19.085130**

Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Voldoende Water	Datum bespreking: Woensdag, 11 september 2019 Plaats: VV-zaal Opgesteld door: Dhr. P.J. Emck, Vi.a.Vi Office Management	
<u>Aanwezigen</u> • Mw. D.J.M. Corbey (voorzitter) • Dhr. H.J. ten Cate (50PLUS) • Dhr. W.H.B. van Dunné (PvdA) • Dhr. A.M. Faasse (Water Natuurlijk) • Dhr. H. van der Kaap (PvdD) • Dhr. J.L. van Oeveren (VVD) • Dhr. N. van der Plas (CU-SGP) • Dhr. P.A.M. van der Poel (A&B) • Dhr. W. de Vries (A&B) • Mw. J.M. Stoop (Natuurterreinen) • Dhr. R. Stuurman (AWP) • Dhr. G.H. von Faber (hoogheemraad) • Dhr. J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) • Mw. C.H.C. van Steensel-van Hage (hoogheemraad) • Dhr. J.C. van Geen (secretaris) <u>Afwezigen:</u> <u>Overige aanwezigen:</u> de heer R. Hazebroek, mw. M. van Keulen, de heer B.F. Revet	Verslag zenden aan: VV	
VERSLAG		ACTIE
1.	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering met een woord van welkom. Er is een nieuw commissielid aanwezig, de heer Dunné. Zij geeft hem de gelegenheid om zich kort voor te stellen. De heer Dunné is 55 jaar, heeft gestudeerd in Delft, is getrouwd en heeft twee kinderen. Hij heeft lang bij de NS gewerkt, is wethouder geweest en heeft zich het laatste decennium vooral beziggehouden met bodemvraagstukken.	
2.	Spreekrecht Van het spreekrecht wordt geen gebruik gemaakt.	
3.	Notulen van de commissievergadering VW/Toezeggingenlijst De heer <u>Ten Cate</u> merkt op dat de schrijfwijze van zijn fractie 50PLUS is. Met deze opmerking worden de notulen goedgekeurd. De heer <u>Van Oeveren</u> bedankt D&H voor de bereidheid om voor de nieuwe leden afkortingen toe te lichten.	

VERSLAG	ACTIE
4. Mededelingen – Mondeling Er zijn geen mededelingen.	
5. Algemene presentatie watergebiedsplannen De heer <u>Hazebroek</u> verzorgt de presentatie (wordt bij de stukken gevoegd). Tijdens de presentatie worden de volgende vragen gesteld en beantwoord. De heer <u>Faasse</u> vraagt wat de rol van de gemeenten is. Verder verwacht hij eerder een watertekort dan wateroverlast. De heer <u>Hazebroek</u> deelt mee dat aan zowel overschotten als tekorten aandacht wordt besteed in de integrale aanpak van de hydrologie. Met de gemeenten wordt nauw samengewerkt en het streven is om de doelen van het schap en de gemeente zo veel mogelijk te laten samenvallen. De peilbesluiten zijn bepalend. De heer <u>Langeslag</u> vult aan dat de gemeenten stresstesten hebben moeten uitvoeren. De uitkomsten en de daaruit voortvloeiende verplichtingen vormen aanleiding voor het opstellen van strategische samenwerkingsagenda's met de waterschappen, om noodzakelijke werkzaamheden onderling af te stemmen. De heer van <u>Dunné</u> vraagt hoe de financiën worden geregeld. Liggen er afspraken over wie wat betaalt? De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat daar geen standaardsjabloon voor is. Het is een voordeel dat werk met werk kan worden gemaakt; daarnaast overleggen partijen over de verdeling van de kosten, waarbij iedere partij ernaar streeft die aspecten te bekostigen waarvoor zij een heffing dan wel een belasting aan de burger oplegt. De heer <u>Van Oeveren</u> begrijpt dat een gebiedsplan een doorlooptijd van zeven jaar heeft. Wat zijn de mogelijkheden om bij te sturen bij gewijzigde omstandigheden? De heer <u>Hazebroek</u> deelt mee dat dat kan door in de waterprojectplannen strategisch te sturen, tactisch bij te sturen doordat het college en/of de VV besluiten neemt of doordat hij als manager de portefeuillehouder in het college informeert en met hem overlegt over mogelijke opties. Mevrouw <u>Stoop</u> heeft de indruk dat het systeem met winter- en zomerpeilen verouderd is. Zij zou willen onderzoeken wat daar de zin en onzin van is. Wat is het beste moment om dat in te steken? De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat op dit moment de nota peilbeheer wordt geactualiseerd. Deze nota is een van de wettelijke ankers voor het handelen van het schap. Hij verwacht dat die nog dit jaar aan de commissie wordt aangeboden. De <u>voorzitter</u> merkt op dat vijf jaar voorbereidingstijd erg lang is voor het opstellen van een watergebiedsplan. Kan die termijn worden verkort? De heer <u>Hazebroek</u> deelt mee dat bij eenvoudige plannen met minder inzet kan worden volstaan, maar dat in de praktijk blijkt dat de doorlooptijd niet kan worden verkort omdat er	

VERSLAG	ACTIE
dan onvoldoende ruimte is voor het afwegen van belangen of voor het bestuurlijke proces. De heer <u>Langeslag</u> ondersteunt dit. Een zorgvuldige procedure in het veld leidt tot minder zienswijzen en het behandelen van zienswijzen kost veel tijd en capaciteit. Er wordt bewust gekozen voor investeren aan de voorkant om reparatiewerk achteraf te voorkomen. De heer <u>Revet</u> zou verwachten dat bij het peilbesluit ook een overzicht van de kosten beschikbaar wordt gesteld. De heer <u>Hazebroek</u> bevestigt dat bij het peilbesluit tevens een degelijke voorlopige raming van de kosten wordt gevoegd. Nadat het besluit is genomen, volgen de uitwerking en de definitieve kredietaanvraag. De heer <u>De Vries</u> vraagt hoe de informatie uit de historische gebiedsplannen wordt meegenomen. Wordt er geprioriteerd op urgentie? Is aan de provincie gevraagd of er normen komen voor watertekorten? De heer <u>Hazebroek</u> deelt mee dat niet bij nul wordt begonnen. Het werk is nooit af, daarom moet er worden geprioriteerd en geprogrammeerd en daarom is ervoor gekozen om grotere gebiedsplannen op te stellen. In samenspraak met de resultaatmanager en assetmanagement wordt de ambtelijke prioritering bepaald. Uiteindelijk bepaalt de VV de keuzes. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat de droogte in 2018 wordt geëvalueerd en dat de maatregelen die bij herhaling moeten worden getroffen met verschillende overheden worden besproken. Een belangrijk element daarin is de verdringsreeks: in welke volgorde vallen welke functies af? Er wordt in Unieverband onderzocht of voorschriften over droogtenormen ten behoeve van waterschappen kunnen worden ontwikkeld. Dat is complex, dus weet hij niet zeker of die er komen. Mevrouw <u>Waterlander</u> vraagt of de Unie voorbereidingen treft voor het aangaan van verdragen over de aanvoer van water. De heer <u>Von Faber</u> bevestigt dat in die zin wordt gewerkt aan klimaatbestendige wateraanvoer voor het westen van Nederland. De heer <u>Langeslag</u> vult aan dat in de coalitieonderhandelingen is afgesproken dat waterkwaliteit en -kwantiteit integraler worden benaderd. Dat principe is al doorgevoerd in de omgang met watergebiedsplannen en daardoor worden beide portefeuillehouders daarbij betrokken. Het idee om ook de onderwerpverdeling van de commissies te herzien – dat wil zeggen een commissie voor waterkwaliteit en -kwantiteit, een commissie voor zuiveringen en keringen en de commissie BOD – wordt op dit moment met de fractievoorzitters besproken. De <u>voorzitter</u> sluit de behandeling van het onderwerp af.	
6. VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
6.a Burap 2019 De heer <u>Van der Plas</u> heeft een aantal kleine opmerkingen. In cluster 2 staat alles op groen, terwijl in de toelichting staat vermeld dat er achterstand is	

bij de aannemers. Over het sluisje bij Halfweg staat dat er een financieel tekort is en een gebrek aan draagvlak. Is bekend wat de meerkosten van het baggeren zijn vanwege PFOS? De heer <u>Van der Poel</u> vraagt wat de stand van zaken is in PFOS. Welke achterstand is er ontstaan en wat is de planning om die in te lopen? Op allerlei plaatsen in de Burap komt naar voren dat de personeelstekorten leiden tot achterstanden. Loopt Rijnland leeg? Is de conjunctuur hiervoor verantwoordelijk? Wat wordt eraan gedaan om medewerkers te behouden en binnen te halen? Bijzonder is dat Rijnland er in de huidige overspannen markt in slaagt aanneemvoordelen te behalen. Is er te ruim begroot? Hij merkt op dat aannemers van deze kennis gebruik kunnen maken. Het valt mevrouw <u>Stoop</u> op dat deze Burap toegankelijker is dan voorgaande versies. Zij waardeert dat. Op pagina 21 wordt gemeld dat er vertragingen zijn in de aanpak van de IJsseldijk bij de Mallegatsluis en keersluis. Zijn daar risico's aan verbonden voor de binnenstad van Gouda of voor de wateraanvoer? Waarom kost het zo veel moeite om deskundige medewerkers of externen te behouden dan wel te werven? Pagina 23: wat is de aard van de weerstand tegen de plannen met de Noordplas in Boskoop? Pagina 24: er is door provinciale adviseurs advies uitgebracht over de aanpak van bodemdaling. Worden die adviseurs bij het beleid betrokken? Pagina 26: op welke wijze wordt rekening gehouden met weerextremen bij het tot stand brengen van watergebiedsplannen? Zij denkt daarbij ook aan de uitkomst van de stresstesten bij gemeenten. De heer <u>Dunné</u> ziet dat positieve en niet-positieve punten evenveel aandacht krijgen. Zijn voorkeur gaat ernaar uit dat in de Burap ruim aandacht wordt besteed aan de afwijkingen en dat wat goed gaat kort wordt benoemd. Pagina 46: in de begroting staat € 9,4 miljoen aan interne verrekeningen en er wordt een plus genoteerd van € 2,4 miljoen. Hij verwacht dat een interne verrekening geen invloed kan hebben op de begroting omdat een plus hier elders tot een min leidt. Mevrouw <u>Waterlander</u> begrijpt de redenen waarom een achterstand in het baggeren is ontstaan. Haar fractie maakt zich zorgen over de consequenties en vraagt daarom om actie te ondernemen. Moet het schap stappen zetten naar gemeenten en provincies voor de oplossing van dit probleem? Pagina 26, Deltaprogramma: aan welke maatregelen wordt concreet gedacht? De heer <u>Stuurman</u> herinnert eraan dat eerder is gesproken over de opvallende combinatie 'afwijking met een groen vinkje', die wordt toegepast als een afwijking onder controle is. Dit blijft vragen oproepen, bij anderen en bij hem. Hij verzoekt de uitleg in voorkomende gevallen nog helderder te formuleren. De omschrijving 'bewust gevarieerd maatwerk' bevat zijns inziens allerlei ingebouwde ontsnappingsclausules en is vaag. Hij verzoekt andere bewoordingen te gebruiken. De heer <u>Ten Cate</u> is van mening dat de afwijkingen, in positieve en negatieve zin, te groot zijn ten opzichte van de begroting. Hij vraagt de procedures te verbeteren om dit soort verrassingen te voorkomen. De heer <u>Van Oeveren</u> zou in de Burap graag gegevens zien opgenomen waaruit blijkt wat de	
---	--

actuele score is ten opzichte van eerdere scores. Hij sluit zich aan bij de vragen over de sluis bij Halfweg en de capaciteit voor opslag van bagger. De heer <u>Langeslag</u> herinnert eraan dat is vastgesteld dat de achterstand in het bagger-programma een tot twee jaar is, deels door een tekort aan medewerkers maar vooral als gevolg van de PFAS-problematiek. Rijnland heeft zich ingezet en is erin geslaagd om met de gemeente Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland normen op te stellen voor de afzet van deze bagger. Amstelveen en Aalsmeer hebben dat beleid overgenomen. Het opgestelde landelijke kader sluit daar bijna naadloos op aan. Een voorwaarde is dat de bagger moet worden geaccepteerd door de eigenaar, maar veel daarvan willen dat niet. Daarom moeten er baggerdepots worden gevonden en dat levert opnieuw vertraging op. Hij durft niet te zeggen wanneer de achterstand zal zijn ingehaald. Op dit moment levert de achterstand nog geen grote problemen op in watersystemen en waterbeheer. Als dat wel dreigt te gebeuren, of als de kosten erg hoog worden, zal hij de commissie direct informeren. Het college stelt voor de huidige middelen te reserveren voor toekomstig baggerwerk. De extra kosten die op dit moment worden gemaakt zijn niet hoog en bestaan uit het monstere van bagger op PFAS. Mevrouw <u>Waterlander</u> vraagt of het mogelijk is bepaalde wetgeving terzijde te stellen als problemen in watersystemen en waterbeheer ontstaan. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat dat niet het geval is. Bagger die niet kan worden opgeslagen zal tegen hoge kosten moeten worden afgevoerd naar De Slufter in Rotterdam. Voor de sluisjes in Halfweg zijn eerder kredieten beschikbaar gesteld. Gebleken is dat bij gebrek aan draagvlak, vooral bij de monumentencommissie, meer nodig zou zijn om het monumentale karakter te behouden. Rijnland spreekt daarover met de gemeente, waarbij ook de vraag is gesteld of het doorvoeren van water naar het gemaal via de sluisjes moet plaatsvinden. Hij verwacht dat de daarover opgestelde nota solide is en wordt gerespecteerd. In dat geval wordt de begroting niet overschreden, maar er wordt zekerheidshalve rekening gehouden met een andere uitkomst. De vraag over de IJsseldijk verwijst hij door naar de commissie VGW. De Noordplas: een aantal grondeigenaren houdt vast aan eigen ideeën over de oplossing, terwijl hun grond nodig is voor het realiseren van het plan van Rijnland. In Boskoop zit een deel van de weerstand in het feit dat de gemeente een vaarrecreatievisie heeft opgesteld die niet door alle inwoners op prijs wordt gesteld. De gemeente heeft met Rijnland afgesproken dat een duiker zo wordt uitgevoerd dat die te zijner tijd op kosten van de gemeente kan worden vervangen door een beweegbare brug, maar er zijn inwoners die iedere gelegenheid aangrijpen om bezwaar te maken tegen de opgestelde visie. Een ander complicatie is dat de peilvakscheidingen in Boskoop erg complex zijn. Rijnland neemt de nieuwste prognoses van het KNMI over weerextremen mee in berekeningen van watergebiedsplannen. Het is onbetaalbaar om de systemen zo in te richten dat overlast in alle situaties wordt voorkomen. Per incident moet worden bepaald met welke noodgrepen de overlast kan worden beperkt. Naast het schap dragen gemeenten en perceeleigenaren verantwoordelijkheid om te voldoen aan provinciale normen en het oplossen van de situatie. Getracht is de Burap inzichtelijker te maken. In een voortgangsrapportage dient ook melding te worden gemaakt van zaken die wel volgens planning verlopen. Hij zal nogmaals aandacht vragen voor heldere formuleringen, zeker bij 'afwijkingen met een groen vinkje'. Er is bewust gekozen voor de omschrijving 'bewust gevarieerd maatwerk': het komt steeds vaker voor dat van Rijnland wordt gevraagd maatwerk te leveren, wat dan leidt tot bewuste	
--	--

	keuzes voor variatie. Er is opgemerkt dat begroting en realisatie uiteenlopen. In dit programma komt dat doordat het investeringsprogramma achterloopt, als gevolg van problemen in de personele capaciteit en de traagheid bij sommige aannemers. Het is voorgekomen dat aannemers onaangenaam werden verrast door de omvang van het aangenomen werk en daarom steken zij vooraf meer energie in inspecteren wat er exact moet worden gedaan. Een deel van de voor Rijnland voordelige aanbestedingen dateert van langer terug. De informatie daarover is openbaar. De heer <u>Von Faber</u> licht toe dat de eerdere kleinschalige wateraanvoer was bedoeld voor tijden van nood. In 2018 bleek dat meer m³ kon worden gerealiseerd. Inmiddels is de term omgedoopt in klimaatbestendige wateraanvoer. De inzet is erop gericht om samen met Stichtse Rijnlanden de aanvoer robuuster te maken. Mevrouw <u>Van Steensel</u> licht toe dat er een landelijk tekort is aan specifieke deskundigen voor de taakuitvoering van waterschappen. Rijnland zet nieuwe methoden als social media in bij de werving. In overleg met personeelszaken wordt gezocht naar mogelijkheden om de medewerkers die in dienst zijn, zo goed mogelijk voor Rijnland te behouden. Nadat de Burap is uitgekomen zijn er nieuwe medewerkers in dienst gekomen. Omdat zij nu worden ingewerkt, worden de achterstanden op dit moment nog niet in belangrijke mate ingelopen. Zolang achterstanden door deze oorzaak blijven ontstaan zal dat in de Burap worden vermeld. De heer <u>Van der Poel</u> vraagt waarom het een probleem is om baggerdepots te vinden. Gaat het om geld, wil men het eigen terrein niet beschikbaar stellen of is men bang dat men met de verontreiniging blijft zitten? De heer <u>Kastelein</u> licht toe dat in de besluitnota staat dat Rijnland het begrote aantal uren wil verminderen, als onderdeel van het doel om de schulden te verlagen. De € 2,4 miljoen wordt uit de bestemmingsreserve gehaald en daardoor wordt de interne verrekening met dat bedrag verlaagd. Een verdere uitleg kan in de commissie BOD worden verzorgd. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat het advies van de landschapsadviseurs bekend is en dat met hen wordt overlegd over maatregelen om bodemdaling tegen te gaan. Alle drie de veronderstellingen van de heer Van der Poel zijn juist. Er wordt hard aan gewerkt om het aantal depots uit te breiden. De <u>voorzitter</u> vat het besprokene samen. Zij vraagt het college om aandacht te besteden aan een zorgvuldig toelichting van de afwijkingen. Zij concludeert dat de commissie VW adviseert het voorstel als hamerpunt voor de VV te agenderen.	
6.b	Aanvullend krediet Kock van Leeuwensluis De heer <u>Von Faber</u> licht toe dat tot voor kort alle sluizen van Rijnland collectief werden onderhouden. Het vorige bestuur heeft besloten om voor deze sluis in een keer het uitvoeringskrediet te verlenen om de doorvaart op zo snel mogelijke termijn te garanderen. Het onderzoek was beperkt; nu blijkt dat de kosten fors hoger uitvallen. Dit probleem moet worden opgelost. Daarnaast moet systematisch worden nagegaan of de staat van andere sluizen slechter is dan nu is geregistreerd en dienen aansluitend de onderhoudsplannen daarvan zo nodig te worden aangepast.	

De heer <u>Stuurman</u> deelt mee dat zijn technische vragen vooral waren gericht op het belang dat moet worden nagegaan of ook van andere sluizen de staat niet goed in beeld is en aansluitend de aanpak daarop moet worden aangepast. Hij denkt uit de inleiding van de portefeuillehouder op te kunnen maken dat het college voornemens is dat te doen. Rijnland dient in control te zijn. Hij leest dat het college "op scherp staat" om de sluis over te dragen en vervolgens, in de risicoparagraaf, dat die overdracht niet voorspoedig verloopt. Hoe moet hij die omschrijving interpreteren? De heer <u>Faasse</u> deelt mee dat zijn fractie in de gegeven situatie instemt met verlenen van het krediet. Hij veronderstelt dat te veel aandacht voor normen ten koste gaat van aandacht en vakmanschap. Onder 1.2 leest hij dat er 'geen algemeen geldend kostenkengetal is voor dit unieke object'. Dat betekent dus dat het buiten normeringen valt. De heer <u>Van Oeveren</u> is het ermee eens dat deze erfenis niet kan worden verworpen. De zin "bij toekomstige renovaties breder en dieper kijken dan een algemene conditiemeting" zou geoperationaliseerd moeten worden tot een sturingsmiddel. Herhaling moet worden voorkomen. De heer <u>Van der Plas</u> is tevreden met de uitvoerige beantwoording. De overschrijding is groter dan 100% van de begroting en dat mag eigenlijk niet voorkomen. Het Rijksvastgoedbedrijf gebruikt NEN67 voor al haar objecten, als basis om meerjaren-onderhoudsprogramma's op te stellen. Deze methodiek is dus niet verouderd; hij denkt eerder dat die in dit geval niet goed is toegepast. Het is duidelijk dat de VV niet anders kan dan het krediet verstrekken. De heer <u>De Vries</u> deelt mee dat zijn fractie niet ingenomen is met deze gang van zaken. Waarom is haast geboden? Wat is het risico als het werk wordt uitgesteld? Als er meer tijd wordt genomen, kunnen wel subsidies worden bemachtigd en kan worden gesproken over overdracht van het eigendom, eventueel met een extra som geld voor het onderhoud. Is het zeker dat dit krediet afdoende is? Mevrouw <u>Stoop</u> heeft geprobeerd te achterhalen wat er mis is gegaan. Het is niet goed mogelijk dat er na een recente conditiemeting zo veel meer werk blijkt te zijn. Waarom wordt dit gepresenteerd als werk dat direct moet worden uitgevoerd? Dat heeft gevolgen voor het aanvragen van subsidie. Waarom is de sluis niet overgedragen bij de vorige tranche? Zou overdracht in deze staat plaats kunnen vinden? De heer <u>Von Faber</u> bedankt de commissie voor de bereidheid om deze erfenis aan te pakken. Hij meldt dat bij overdracht goed moet worden gekeken naar de stand van zaken. Rijnland zal eerst orde op zaken moeten stellen door krediet toe te kennen. Vervolgens kan het schap met de gemeente Gouda gaan onderhandelen. Het college wil met de sluis aan de slag omdat die een onderdeel is van een staandemastroute. Als er wordt gewacht op subsidie, zal volgend seizoen de doorvaart ernstig gestremd dan wel onmogelijk zijn. De NEN-meting is degelijk. In dit geval is die heel rigide uitgevoerd, dus uitsluitend aan de hand van de opdracht. Het ware wenselijk geweest dat de uitvoerders onder de waterspiegel hadden gekeken en zich hadden verstaan met de bedieners van de sluis. Dat is duur leergeld voor Rijnland.	
--	--

	Mevrouw <u>Van Keulen</u> licht toe dat deze sluis altijd op de lijst 'over te dragen' van Rijnland heeft gestaan. Het is echter een probleem om een partij te vinden die hem wil hebben. De provincie wil de sluis niet opnemen in het provinciale vaarwegnetwerk – hij is "te lokaal-recreatief" – en de gesprekken met de gemeente Gouda over overdracht van sluizen verlopen niet gemakkelijk vanwege moeizaam verlopende onderhandelingen in een ander overdrachtsdossier. De sluis biedt vanuit Gouda toegang tot de staandemastroute maar maakt daar geen onderdeel van uit. De heer <u>Stuurman</u> las in de schriftelijke beantwoording dat wordt afgestapt van NEN-metingen. Uit de mondelinge beantwoording maakt hij op dat het college kiest voor handhaving en aanvulling met nadere technische inspecties en gesprekken met de bedieners. De heer <u>Von Faber</u> herhaalt dat systematisch zal worden nagegaan of de staat van andere sluizen slechter is dan nu is geregistreerd, dat aansluitend de onderhoudsplannen daarvan, voor zover nodig, worden aangepast en dat de VV gelegenheid krijgt om daarop te sturen. De <u>voorzitter</u> vat het besprokene samen. Zij concludeert dat de commissie VW adviseert het voorstel als besprekspunt voor de VV te agenderen. Zij verzoekt D&H voor die vergadering na te gaan welke andere opties er zijn. Wat zijn bijvoorbeeld de gevolgen als Rijnland besluit dit nu niet te doen en eerst subsidie aan te vragen? Mevrouw <u>Waterlander</u> verzoekt in die afwegingen ook de invloed te betrekken die de sluis heeft op de waterstand in Gouda.	
7.	VV-Beeldvormingsnota's	
7.a	Gouda Stevige Stad - houtskoolschets De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat de drooglegging ten opzichte van de stoep in Gouda slechts centimeters is. Dat betekent dat Rijnland aan zet is, zeker in het kader van klimaatverandering en hevige neerslag. Het rioolstelsel is ook lek, en dat valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De stad Gouda zakt langzaam naar beneden, en door de verschillen in fundering is zowel het aanpakken van het rioolstelsel als het waterpeil riskant: het peil verlagen om lageregelegen woningen te ontzien heeft tot gevolg dat de palen van onderheide woningen worden aangetast door paalrot. Rijnland overlegt met de gemeente over de aanpak van de problemen. Een aantal scenario's is besproken en er wordt nu naar keuzes toegewerkt. Eén optie is Gouda hoog houden: dat is onbetaalbaar omdat dan onder alle woningen palen moeten worden gezet. Besluitvorming over het beleidskader wordt later aan de VV voorgelegd. Dan wordt vastgelegd wie wat doet en wie welke kosten draagt. Grofweg komen de kosten van de riolering voor rekening van de gemeente, de watermaatregelen voor rekening van Rijnland en de kosten van percelen voor de eigenaren daarvan. De heer <u>Faasse</u> denkt dat de term 'bewust gevarieerd maatwerk' hier bij uitstek van toepassing is. De belangen van de recreatieve doorvaart komen wat zijn fractie betreft op de tweede plaats. De heer <u>Van Oeveren</u> hoort in de plannen niets over adaptatie op grond van klimaatverandering. Hij vraagt de voorstellen financieel goed te onderbouwen omdat hij verwacht dat de maatregelen veel geld zullen kosten. De heer <u>Stuurman</u> heeft vernomen dat op 17 oktober een waterconferentie in Gouda	

plaatsvindt, waar de wethouder van Gouda de langetermijnagenda zal behandelen. Hij mist daar een representatie van Rijnland. Mevrouw <u>Waterlander</u> ziet dat verschillende oplossingsrichtingen worden besproken, ieder met hun eigen kosten, die dan worden verdeeld over eigenaren, gemeente en Rijnland. Zij vraagt aandacht voor een zodanige verdeling dat de kosten niet onevenredig bij de ingezetenen van Rijnland worden neergelegd. De heer <u>Van der Kaap</u> hoopt dat deze casus bijdraagt aan het besef dat de klimaatcrisis op velerlei manieren moet worden aangepakt. De heer <u>Van der Plas</u> heeft waargenomen dat de problematiek vooralsnog niet leidt tot lagere huizenprijzen. Hij werpt de vraag op of het met de huidige stand van de wetenschap mogelijk is om boven water staande palen zo te behandelen dat zij niet gaan rotten. In de praktijk blijkt dat sommige palen daar al van nature tegen bestand zijn. Het valt de heer <u>Van der Poel</u> op dat de stakeholders bereid zijn mee te betalen. Men woont kennelijk graag in Gouda en heeft daar iets voor over. Hij verzoekt die wetenschap in het proces mee te nemen. Wat monumentaal is, kan zeker op andere schouders drukken. Mevrouw <u>Stoop</u> ziet dat het dossier zorgvuldig wordt opgebouwd en acht de kostenverdeling helder. Haar grootste zorg is dat kan blijken dat de huiseigenaren de hoge kosten voor de renovatie niet kunnen dragen en dat er dan naar andere partijen zal worden gekeken voor de financiering. Kan de portefeuillehouder daar iets over zeggen? De heer <u>Dunné</u> sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Waterlander en tekent daarbij aan dat Gouda lange tijd een artikel 12-gemeente is geweest. De heer <u>Langeslag</u> is van mening dat de systematiek van de aanpak dat dusver in orde is. De gemeente en de stakeholders delen die opvatting. Niets doen is geen optie. De inzet van Rijnland is dat de aanpak tegen de beste maatschappelijke kosten geschiedt: het schap streeft ernaar om met een aantal robuuste maatregelen aan haar opdracht te voldoen. De gemeente streeft hetzelfde na op het gebied van de riolering. De discussie over de kosten van het handhaven van de vaarroute speelt tussen Rijnland, gemeente en belanghebbende ondernemers. Rijnland heeft in de meerjarenbegroting geld gereserveerd voor het watergebiedsplan Gouda. Heel Gouda ophogen is onbetaalbaar. Tijdens de waterconferentie in Gouda zit hij in het panel. Hij heeft de organisatie gevraagd ook de VV uit te nodigen. Het voorkomen van uitbreiding van de klimaatproblemen leeft in Gouda. Hout dat onder water zit, wordt geconserveerd. Als het op de grenslijn zit of daar boven uitkomt, wordt het aangetast. Er is een aparte club die zich bezighoudt met funderingen en die nadenkt over mogelijkheden om palen te beschermen en te herstellen. Over de financiering moet nader worden gesproken; in ieder geval hebben partijen als houvast aan de voorkant de uitgangspunten geformuleerd. Er is een landelijk fonds voor eigenaren die in de problemen komen als gevolg van bodemdaling. Hij acht het denkbaar dat de gemeente ook nog een eigen fonds voor haar inwoners instelt. Praten over geld kost ook geld: alle kosten tot op de laatste cent aan de juiste partij toebedelen is daarom niet de goede keus. Hij heeft al eerder in deze vergadering gemeld dat bij alle watergebiedsplannen rekening wordt gehouden met klimaatscenario's, waarbij hij erop wees dat het onbetaalbaar is om alle overlast te voorkomen. Als dit plan gereed is, zal het worden getoetst aan de normen die	
--	--

	hiervoor gelden en zal worden vastgelegd welke maatregelen als noodplan worden getroffen. De heer <u>De Vries</u> mist aandacht voor de plaatsen met de meeste wateroverlast: de grachten die rond de jaren '50 zijn gedempt. Als die worden ontgraven, kan de waterstand ook beter worden beheerst. De heer <u>Van Oeveren</u> wijst erop dat Gouda al 1000 jaar zakt. Zijn fractie is daarom van mening dat wie daar nu een nieuwbouwwoning betreft, de risico's die daaruit voortvloeien zelf moet dragen. De heer <u>Dunné</u> ziet de opmerking dat praten over geld, geld kost als een tegeltjeswijsheid. Het is in ieder geval zeker dat níet praten over geld, geld kost. Hij verzoekt de verschillende scenario's tijdig, met prijsstelling, voor te leggen. De heer <u>Langeslag</u> bevestigt dat alle voorbereiding met de gemeente en belanghebbenden daarop is gericht. Over het opengraven van gedempte grachten is gesproken. Hij heeft begrepen dat in een aantal daarvan leidingen zijn aangelegd, en die verleggen is ook kostbaar. Hij verwacht dat deze aanpak niet breedschalig wordt toegepast. In het platform slappe bodems komt aan de orde of de levenscycluskosten van woningen op slappe bodems in beeld moeten worden gebracht en of die in de huizenprijs moeten worden verdisconteerd. De betrokken gemeenten voeren aan dat zij in het nadeel komen als zij dat wel en hun burens niet doen. De waterschappen wijzen er permanent op dat deze kosten niet op de algemene lasten kunnen worden afgewenteld. De heer <u>Faasse</u> wijst erop dat de Erasmus Universiteit experimenteert met baatbelasting bij het oplossen van klimaatproblemen. Wellicht kunnen gemeenten daar hun voordeel mee doen. Hij zal de nadere informatie buiten de vergadering verstrekken. De <u>voorzitter</u> vat het besprokene samen en sluit de bespreking af.	
8.	Mededelingen - Schriftelijk	
8.a	Ontwerp-peilbesluiten Polder Abessinië en Zuidzijderpolder	
8.b	Ontwerp-peilbesluit Gogerpolder	
	De <u>voorzitter</u> stelt beide punten tegelijk aan de orde. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat in het kader van optimalisatie van processen is besloten om de omvangrijke achterliggende documenten in het peilbesluit samen te vatten, met een link naar die documenten zodat men die desgewenst in kan zien. Op verzoek van de vorige VV worden de concepten van peilbesluiten ter consultatie aan de commissie VW toegezonden. Er is vastgesteld dat dat beperkt gebeurt, en daarom wordt voorgesteld, om tijdwinst te boeken, dat het besluit, na vaststelling door het college, direct ter visie wordt gelegd, de commissie daarvan per e-mail over wordt geïnformeerd en het concept voor de eerstvolgende vergadering wordt geagendeerd. Dat heeft als extra voordeel dat medewerkers de materie nog in de vingers hebben en daarom snel en adequaat op zienswijzen kunnen reageren. De heer <u>Stuurman</u> leest "de belangstellenden hebben aangeven zich gehoord te voelen en hierdoor is er voldoende draagvlak". Het een volgt niet uit het ander. Zijns inziens zijn de maatregelen niet drastisch en is er daarom weinig weerstand. Hij vraagt een en ander	

	duidelijker te verwoorden, waardoor de ontvangers duidelijker terugzien waarom zij zich in het besluit kunnen vinden. In het ene peilbesluit treft hij wel een bodemdalingsparagraaf, in het andere niet. Hij stelt voor dat standaard wel te doen. Mevrouw <u>Stoop</u> stelt het samenvatten van documenten op prijs. Dat schept meer ruimte om met de achterban te overleggen. De heer <u>De Vries</u> stelt het samenvatten van documenten op prijs. Hij verzoekt om meer duidelijkheid over de kosten: als er vijf stuwen moeten worden geplaatst, meldt daar dan de consequenties van. Hij mist opgave van de drooglegging voor peilbesluit. In een polder wordt het zomerpeil naar beneden gebracht, met daarbij de opmerking dat die wijziging er niet veel toe doet. Hij zou er dan voor kiezen om het peil vast te houden. De heer <u>Langeslag</u> begrijpt dat de procedurewijzigingen op prijs worden gesteld. Als ingezetenen zich niet duidelijk uitspreken, is het onterecht om te noteren dat zij akkoord gaan met de wijzigingen. De positie om alsnog een zienswijze in te dienen, wordt hen dan min of meer ontnomen. Al eerder is afgesproken dat in alle peilbesluiten aandacht wordt besteed aan bodemdaling. Hij gaat dit na en besluiten worden eventueel aangepast. Het is een kwestie van techniek welke raming wordt gekozen. Hij zal aandacht besteden aan een goede aansluiting van realisatie op de begroting. Hij zal nagaan of opgave van de drooglegging voor en na peilbesluit standaard kan worden meegenomen. De vraag over het zomerpeil kan hij nu niet beantwoorden; in het definitieve besluit komt dat terug. De <u>voorzitter</u> stelt vast dat de commissie zich kan vinden in de procedurewijzigingen. De portefeuillehouder heeft toegezegd om op enkele punten later terug te komen.	
9.	Rondvraag Mevrouw <u>Waterlander</u> dacht nog een vraag uit te hebben staan over aansprakelijkheid bij het niet-onderhouden van watergangen door Rijnland. Deze vraag is beantwoord. De heer <u>Van Geen</u> zal dit nagaan. <i>Nabericht: beantwoording is meegenomen in de NvT bij de Programmajaarrekening d.d. 22 mei 2019.</i> De heer <u>Stuurman</u> herinnert eraan dat aan het begin van de zomer het rapport-Veerman over bodemdaling beschikbaar is gekomen. Heeft het college kennisgenomen van dit rapport en wat is zijn visie daarop? De heer <u>Langeslag</u> is van mening dat de aanbevelingen in het rapport redelijk voor de hand liggen en die in het platform slappe bodem al aan de orde zijn gesteld. Een pluspunt is dat de aanbevelingen zijn uitgebracht door een autoriteit. De <u>voorzitter</u> merkt op dat de geplande duur van de vergadering ruim is overschreden terwijl er efficiënt is vergaderd. Zij stelt voor de duur van de vergadering met een half uur te verlengen. Zij sluit de vergadering om 11.55 uur.	